

Van fény az alagút végén!

Kiáltvány a békés jövőért

(a választásokra készülő polgárok és pártok megegyezésének minimuma a magyarok és cigány magyarok együttéléséről)

Az elmúlt esztendő világossá tették: a magyarok és a cigány magyarok együttélése válságba jutott. Tragédiák sorozata történt. A szélsőségek megerősödtek. A kölcsönös bizalmatlanság országos méreteket ölt.

Látjuk: az elmúlt húsz esztendő társadalompolitikája kudarcot vallott. A tartós munkanélküliség a képzetlen munkavállalókat és családjukat – így a roma családok jelentős részét is – mélyszegénységbe taszította. E helyzeten a rendszerváltás utáni kormányok nem tudtak változtatni. Nem álltak elő hosszú távú programokkal, nem teremtették meg azok pénzügyi fedezetét és nem hallgatták meg az érintetteket. Így ma sokan igazságtalannak és kilátástalannak érzik a helyzetüket. A társadalom jogos sérelmeit gátlástalanul kihasználó szélsőségek ezért is erősödhetnek meg. Csakhogy a radikális erők politikai programjának emberi és anyagi költségei beláthatatlanok. Egy esetleges rendpárti, szegényellenes, esélymegvonó fordulat súlyos árát a magyar társadalom egészének kellene megfizetnie.

Álságos az, aki ma Magyarországon „cigánykérdéssel” riogat. Az együttélés megromlását nem lehet a rasszisták és antirasszisták szembenállására, vagy a többség és a kisebbség egymásnak okozott sérelmeire egyszerűsíteni.

A mostani válsághelyzetben az egész társadalmat terhelő igazságtalanság és kilátástalanság ölt testet. A mélyszegénységből való kiemelkedést akadályozó falakon csak rendkívüli erőfeszítések árán lehet áttörni. A szegények helyzetét rendkívüli módon megnehezíti a munkahelyek kiáltó hiánya, az otthonról hozott egyenlőtlenségeket tovább növelő oktatási rendszer, és a hátrányos helyzetű térségek leszakadása. Roma honfitársaink esélyein az irányukban megnyilvánuló előítéletesség is ront. A körükben az átlagosnál nagyobb mértékben tapasztalható problémák (így a tartós munkanélküliség, alacsony iskolázottság, illetve az uzsora és a „megélhetési bűnözés”) társadalom alatti helyzetüknek és az ebből keletkező reményvesztettségnek, nem pedig kulturális szokásaiknak, vagy pusztán egyéni hibáiknak a következménye.

A szélsőséges propaganda – és sokszor a sajtó – tovább ront a helyzeten azzal, hogy hamis képet fest a magyarországi cigányság egészéről. A képernyőn talán ritkán találkozunk velük, a valóságban azonban ők vannak többen: hétköznapi roma emberek, akik keményen dolgoznak azért, hogy egyről a kettőre jussanak. Nem igaz, hogy a költségvetést a cigányoknak juttatott támogatások borították fel. Statisztikai adatok mutatják, hogy a gyermekek után, illetve munkanélkülieknek járó ellátások 10-12 százalékát, a nyugdíjaknak pedig kevesebb, mint 1 százalékát kapják romák. Érdemes abba is belegondolnunk, hogy az országot anyagilag és erkölcsileg is

megrázó bűncselekményekben (sikkasztások, indokolatlan végkielégítések, gyanús lakásügyeletek, hatalommal való üzérkedés) legfeljebb elvétve találunk cigány gyanúsítottat.

Nem a romák miatt fordult válságosra az ország sora, nem a romák áldozata a többség. Társadalmunk igazi problémája az, hogy tisztességes erőfeszítéssel nem lehet érvényesülni. Hogy nincsenek munkahelyek. Hogy romlik az oktatás és az egészségügy színvonala, és egyenlőtlen az ezekhez való hozzáférés. Hogy elhatalmasodott rajtunk a düh és a reménytelenség. És hogy ennek következtében türelmetlenebbé váltunk egymással szemben, és fogékonyabbá az egyszerűnek tűnő válaszokra. Ezekkel a kérdésekkel kell a demokratikus elkötelezettségű polgároknak és pártoknak foglalkozni a választások előtt, és ezeket kell közösen megoldaniuk a választások után.

Az esélyteremtés az egyetlen út, amely társadalmi békéhez vezet. A kirekesztettség csapdájában vergődők kitörése mindannyiunk közös érdeke. Ők és gyermekeik jelentik azt a szunnyadó tartalékerőt, amely az öregedő országot talpra állíthatja. Ám ahhoz, hogy ez valóra váljon, valós esélyhez kell jutniuk az életben. A közszolgáltatások további leépítése vagy privatizálása helyett ma arra van szükség, hogy az állam színvonalas programokkal és szolgáltatásokkal nyújtson kezet a magukra hagyott városrészeknek és falvaknak. Olyan átfogó, színvak programokra van szükség, amelyek valamennyi állampolgárnak egyenlő esélyeket és jobb körülményeket biztosítanak a munka, az iskola, a család és a lakóközösségek világában. Ha most helyes irányba indulunk el, hamarosan látni fogjuk a fényt az alagút végén.

Mi, szegények és gazdagok, városiak és falusiak, magyarok és cigány magyarok csak közös erővel tudunk úrrá lenni a válságon. Ezért is kérünk minden jó érzésű állampolgárt és demokratikus pártot arra, hogy csatlakozzon e kiáltványhoz. Lássunk hozzá haladéktalanul a problémák kezeléséhez! Legyünk demokraták: védjük meg egymás jogait, emberi méltóságát és személyes biztonságát! Mutassuk meg a kiutat: a jelenlegi krízisen egyedül egy végiggondolt, következetes és méltányos esélyteremtési programmal lehetünk úrrá. Jutassuk el e kiáltványt minél többekhez: családtagokhoz, barátokhoz, munkatársakhoz. Ha összefogunk, kiránthatjuk Magyarországot a mélyből és megalapozhatjuk közös békés jövőnk.

E kiáltvány aláírói nem feltétlenül tagjai vagy szimpatizánsai a Lehet Más a Politika pártnak, és nem szükségszerűen értenek egyet az LMP egyéb nyilatkozataival. Aláírásuk a „Van fény az alagút végén!” című kiáltvány támogatására korlátozódik.